

هدف کلی: آشنایی با برنامه هایی که تقویت کننده توحید عملی در فرد و جامعه است و تلاش برای اجرای آنها

اهداف آموزشی

شناخت ارتباط توحید عملی با اخلاص
تبیین ضرورت اخلاص در بندگی
تبیین آثار و نتایج توحید عملی و اخلاص
آشنایی با روش های تقویت کننده اخلاص در بندگی
تلاش برای به کارگیری روش های تقویت کننده اخلاص

مجتبی محمودی

دبیر دین و زندگی شهرستان ایذه
سال تحصیلی ۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

به کانال ما در تلگرام بپیوندید

t.me/mahmoudi_izeh

فقط برای تو

درجه ۱

پیام ایه: خالصانه کردن تمام کارها انسان برای خداوند متعال

بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم فقط برای خداست که پروردگار جهانیان است^۱.
در درس گذشته با سبک زندگی توحیدی و نیز آثار سوء شرک در زندگی آشنا شدیم. اکنون
شایسته است بدانیم چگونه می‌توان به سوی پرستش خالصانه این خدای بی‌همتا گام نهاد و یک
زندگی توحیدی را تجربه نمود و آن‌گونه که خداوند می‌پسندد، زندگی کرد.

۱- قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، (سوره انعام، آیه ۱۶۲).

۱- یعنی انسان ها به صورت فردی یا گروهی برای اجرای دستورات خداوند به پاخیزند و اقدام کنند
 نمونه قیام های فردی: اقامه نماز، مطالعه کتب دینی، امر به معروف و نهی از منکر (تذکرات فردی) و
 نمونه قیام های گروهی: برپایی نماز جماعت، تشکیل حکومت اسلامی، جهاد، تشکیل گروه های خیریه
 تشکیل گروه های جهادی برای سازندگی در مناطق محروم

تدبر در قرآن

پیام ایه: تنها موعظه خداوند به بندگان؛ قیام برای خدا و اخلاص در بندگی است

خدای بی نیاز که جز کمال و سعادت بندگان را نمی خواهد، در کلامی به پیامبر می فرماید:

قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَادَىٰ...^۱

به بندگانم بگو شما را فقط یک موعظه میکنم و آن اینکه به صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنید

انسان به صورت فطری به بندگی خدا و دوری از شیطان گرایش دارد
 اراده انسان در این گرایش نقش دارد
بندگی خداوند تنها راه عاقبت بخیری انسان است

در آیاتی دیگر می فرماید: **پیام ایات**

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ * وَ أَنْ
 اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ^۲

ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست

و اینکه مرا بپرستید [که] این راه مستقیم است شماست؟

پس از ترجمه آیات و با تفکر در آن توضیح دهید که:

۱- مقصود از قیام گروهی و قیام فردی چیست؟ برای هر کدام نمونه هایی ذکر کنید.

پاسخ بالای صفحه

۲- آیا میان عبارت «أَنْ اعْبُدُونِي» و «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ» رابطه ای می بینید؟ توضیح دهید.

بله، یکی از مصادیق بندگی و پرستش خدا قیام و به پا خاستن برای خداست

۱- هدف خلقت انسان چیست؟ ۲- انسان در زندگی خود همواره بر سر کدام دو راهی است؟

قبلاً آموختیم که (هدف خلقت انسان تقرب به خداست و این تقرب بدون تلاش خود انسان به دست
 نمی آید) (انسان، همواره بر سر دوراهی بندگی خداوند و بندگی هوای نفس و شیطان قرار دارد و

زندگی، صحنه انتخاب یکی از این دو راه است.) آن کس که راه توحید را برمیگزیند و در پی آن
 اندیشه و دل و عمل خویش را برای رضای حضرت دوست قرار می دهد، خطراتی او را تهدید می کند

نکته

و احتمال انحراف از توحید برای او هست. در روایتی از پیامبر اکرم ﷺ آمده است که **(راهیابی**

شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان تر است.)

پس باید ببینیم چگونه از حریم دل پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای

پیام حدیث: توجه و مراقبت از حریم دل انسان باعث جلوگیری از ورود شرک به آن می شود

۱- سوره سبأ، آیه ۴۶. ۳- در روایتی از پیامبر اکرم (ص) راهیابی شرک به دل انسان چگونه است؟

۲- سوره یس، آیات ۶۰ و ۶۱.

۳- الدر المنثور، سیوطی، ج ۲، ص ۳۱.

خداوند انجام شود. **انسان باید همواره از حریم دل خویش مراقبت کند تا دچار افت شرک نگردد**

پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم^۱

۱- اخلاص به چه معناست؟

۲- کلمه اخلاص در کاربرد دینی به چه معناست؟

اخلاص در بندگی

۱) (اخلاص به معنی خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن است)^۱ (این کلمه در کاربرد دینی بدین معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان گونه که او دستور داده است، انجام دهد).^۲ در اسلام اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد به درگاه خداوند عرضه می‌دارد.

۳- آیا اخلاص دارای درجات و مراتبی است؟ توضیح دهید؟

۳) (اخلاص مانند دوست داشتن، سخاوت و شجاعت درجات و مراتبی دارد. همان گونه که در ارزش گذاری طلا، عیار یا درصد خلوص آن اهمیت دارد، اعمال انسان نیز هرچه با اخلاص بالاتری همراه باشد، ارزش بیشتری دارد. مهم این است که انسان تلاش کند تا عمل خود را روز به روز برای خداوند خالص تر گرداند)^۳ بر همین اساس پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرماید:

«مؤمنان، با توجه به مراتب اخلاصشان، بر یکدیگر برتری پیدا می‌کنند.»^۴

پیام حدیث

اخلاص دارای مراتبی است. هر چقدر یک خالص تر باشد، ارزش بیشتری دارد

نکته

سوال

انها را نام ببرید؟

توجه کنیم که هر عملی از دو جزء تشکیل شده است؛ اول نیت که به آن هدف یا قصد نیز می‌گوییم، دوم شکل و ظاهر عمل.

۴- چرا عمل بدون نیت، کالبد بی جانی بیش نیست؟

۴) (قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد. بنابراین، عمل بدون نیت، کالبد بی جانی بیش نیست.) به همین جهت رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌فرماید:

نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ^۳ نیت مؤمن از عمل او برتر است. پیام: اشاره به اهمیت نیت که به منزله روح عمل است

نکته

و نیز به خاطر همین جایگاه مهم و ارزشمند نیت است که ایشان فرمود:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ^۴ همانا اعمال انسان وابسته به نیت‌های اوست. پیام: اشاره به جایگاه ارزشمند نیت در عمل

۱- غزلیات، حافظ، غزل شماره ۳۲۴.

۲- «بِإِخْلَاصٍ تَنَفَّضُ مَرَاتِبِ الْمُؤْمِنِينَ» میزان الحکمه، محمدی ری شهری، ج ۱، ص ۷۵۴.

۳- اصول کافی، کلینی، ج ۲، ص ۸۴.

۴- بحار الانوار، مجلسی، ج ۶۷، ص ۲۱۱.

۱- رابطه این سخن با موضوع اخلاص این است که از آنجا که هر کار خیری برآمده از نیت خالصانه فاعل آن است، پس می توان گفت که در حقیقت این نیت خالصانه فرد است که به کارش ارزش داده است. پس جایگاه خود فرد نیکوکار از عملش برتر است. به عبارت دیگر این باور و نیت خالصانه آن فرد است که باعث میشود کار خیر انجام شود. در نقطه مقابل نیز باید گفت از آنجا که عمل شر برآمده از نیت ناسالم و افکار و باورهای غیر خدایی فرد است پس فرد شرور بدتر و پست تر از عملش است. زیرا اگر این افکار و نیت ناسالم نبود، این عمل شر هم صورت نمی گرفت

تفکر در حدیث

ترجمه

امیر المؤمنین علی علیه السلام می فرماید :

فَاعِلُ الْخَيْرِ، خَيْرٌ مِنْهُ؛ وَ فَاعِلُ الشَّرِّ، شَرٌّ مِنْهُ. انجام دهنده کار نیک، از آن کار بهتر است و انجام دهنده کار شر، از آن شر بدتر است

در این سخن حکیمانه تفکر کنید و رابطه آن را با اخلاص توضیح دهید. پاسخ بالای صفحه

۱- رابطه درستی و صحت عمل را با ذکر مثال توضیح دهید؟

(انسان مؤمن، علاوه بر اینکه می کوشد نیت خود را خالص کند و عمل را به خاطر خدا انجام دهد، تلاش می کند عمل را به همان صورت که خداوند دستور داده است، انجام دهد؛ یعنی عمل را از جهت کمیت، کیفیت، زمان، مکان و شیوه همان طوری انجام دهد که خداوند می خواهد؛ مثلاً اگر خداوند امر فرموده که نماز صبح در دو رکعت و با یک رکوع و دو سجده در هر رکعت و قبل از طلوع آفتاب انجام شود، انسان مؤمن نیز تلاش می کند نماز خود را به همین صورت انجام دهد تا صحیح و درست انجام داده باشد.)

انها را نام ببرید و تعریف کنید؟

در هر عملی باید دو «حُسن» موجود باشد! حُسن فاعلی و حُسن فعلی. حسن فاعلی بدین معناست که انجام دهنده کار، دارای نیت الهی باشد. حسن فعلی نیز بدین معناست که کار به

سوال

درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود.) پاسخ

۱- بله، اعمالی هستند که حسن فعلی دارند مثلاً فردی که مدرسه ای می سازد، عملش حسن فعلی دارد، اما ممکن است همین عمل حسن فاعلی نداشته باشد. یعنی فرد این کار را برای خودنمایی و شهرت انجام داده باشد

پس ساخت مدرسه اگر چه حسن فعلی دارد اما حسن فاعلی ندارد

تطبیق

با توجه به تعریف بالا از حُسن فاعلی و حُسن فعلی، موارد زیر را بررسی کنید :

۱- آیا ممکن است عملی دارای حُسن فعلی باشد اما حُسن فاعلی نداشته باشد؟ و یا برعکس، حُسن فعلی نداشته باشد ولی دارای حُسن فاعلی باشد؟ مثال بزنید.

۲- اگر فردی تنها برای لاغر شدن و یا سلامت جسم روزه بگیرد روزه اش درست است؟ پاسخ پایین صفحه

۳- اگر کسی به نیت شرکت در نماز جماعت مسجد از منزل بیرون بیاید و به دلیل مانعی نتواند به مسجد برسد، آیا نزد خدا پاداش دارد؟ به چه دلیل؟ در این کار کدام یک از اقسام حُسن وجود

دارد؟

۳- بله، قطعاً پاداشی که او میبرد به اندازه پاداش حضور وی در نماز جماعت است. دلیل آن این است که وی نیت حضور در نماز جماعت را داشته و از آنجا که طبق فرموده پیامبر، نیت مؤمن از عمل او برتر است، پس او به دلیل نیتش که داشته پاداش نماز جماعت را برده است

۱- نهج البلاغه، حکمت ۲۲.

۲- خیر، در انجام اعمال عبادی حتماً باید آن کار را به نیت قرب الهی و عمل به دستور خداوند انجام دهیم. اگر کسی فقط به نیت سلامتی روزه بگیرد، روزه اش باطل است. انسان مؤمن روزه را برای عمل به فرمان خدا می گیرد و البته می داند که روزه برای سلامتی اش مفید است، اما نیت وی از روزه کسب سلامتی نیست بلکه اطاعت از فرمان خداست. از اینرو اگر مثلاً کسی از ترس پدر [۴۵] و مادرش نماز بخواند، نمازش باطل است. این مسئله شامل همه فرامین و دستورات الهی می شود

مجتبی محمودی، دبیر دین و زندگی شهرستان ایذه

t.me/mahmoudi_izeh : لینک کانال تلگرام

- ۱- این مسئله دو وجه دارد. اگر نیت فرد از حضور در نماز جماعت، جلب رضای الهی و قرب به خدا باشد، نماز او مصداق اخلاص است. اما اگر به قصد موجه جلوه دادن خود و ظاهرسازی باشد، مصداق ریا است
- ۲- اگر فرد به قصد جلب رضایت الهی به دیگران کمک کند، این کار مصداق اخلاص است و حتی علنی کردن کمک به دیگران لطمه ای به پاداش وی نمیزند، حتی اگر این علنی کمک کردن موجب تشویق و ترغیب دیگران به کمک به فرد نیازمند شود، بهتر هم هست اما اگر فرد به قصد خودنمایی در حضور دیگران کمک کند، مصداق ریا است

بررسی

با توجه به اینکه ریا در مقابل اخلاص قرار می گیرد، بررسی کنید که هر یک از موارد زیر مصداق ریا قرار می گیرد یا مصداق اخلاص؟

۱- حضور در نماز جماعت پاسخ بالای صفحه

۲- کمک به افراد نیازمند در حضور دیگران پاسخ بالای صفحه

افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند

راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او

دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

راه های تقویت اخلاص را نام ببرید و هر کدام را تعریف کنید؟

سوال

برای تقویت اخلاص در وجود خود راه هایی وجود دارد که چند مورد از آن را در اینجا می آوریم:

۱- **افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند** (پیوند محکمی میان معرفت به خداوند و ایمان

به او وجود دارد. همچنین ارتباط دقیقی میان ایمان به خدا و اخلاص برقرار است. بنابراین، هر قدر که

معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد) پس خوب است ساعاتی

را صرف تفکر در آیات و نشانه های الهی کنیم تا بیشتر درایم که: **پیام آیات: تفکر در آیات الهی باعث افزایش معرفت و شناخت خداوند می شود**

دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار

آفرینش همه تشبیه خداوند دل است

هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار^۱

این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود

البته اگر کسی گرفتار غفلت شد و چشم اندیشه را به روی جهان بست، آیات الهی را نخواهد یافت

سوال

پاسخ

و دل به مهر او نخواهد داد؟

هر دو عالم پُر ز نور و دیده نابینا، چه سود^۲

مهر رخسار تو می تابد ز ذرات جهان

پیام شعر: غفلت سبب می شود تا انسان چشمش را بر روی آیات الهی ببندد و مهر خداوند در قلبش جای نگیرد

توجه به یک نکته مهم

نکته عمل بر اساس معرفت و آگاهی بسیار ارزشمندتر و مقدس تر از عملی است که در آن معرفتی نیست

و یا با معرفت اندکی صورت می گیرد. نمازی که با معرفت انجام بگیرد، نزد خداوند بسیار ارزشمندتر

از نمازی است که به جا آورنده آن نمی داند چه می گوید و برای چه می گوید. حتی گاه پیش می آید که

انسان های نادان به تصور اینکه کار خیر می کنند، مرتکب گناهان بزرگ می شوند.

۱- سعدی، مواظ، قصیده شماره ۲۵.

۲- گلشن راز، شیخ محمود شبستری.

در جنگ صفین، وقتی امام علی علیه السلام در آستانه پیروزی بر معاویه قرار گرفت و شکست لشکر معاویه قطعی شده بود، معاویه با پیشنهاد عمرو عاص به لشکریانش دستور داد که قرآن‌ها را بر سر نیزه کنند و فریاد بزنند که ما هر دو گروه مسلمانیم و باید قرآن میان ما و شما داور باشد.

تعداد زیادی از لشکر امیرالمؤمنین علیه السلام، فریب این نیرنگ را خوردند و حاضر به پیکار با معاویه نشدند و پیروزی حتمی را از دست دادند و امام را وادار به تسلیم و سپس قرارداد صلح با معاویه کردند. این کار مسیر تاریخ اسلام را عوض کرد و سبب شد که ده‌ها سال حکومت اسلامی به دست بنی امیه بیفتد و به جای حکومت عدالت، ظالمین بر مسلمانان حاکم شوند.

در سال‌های اخیر، وقتی نهضت بیداری اسلامی در کشورهای مسلمان خاورمیانه و شمال آفریقا آغاز شد و مسلمانان برای آزادی از حکومت‌های مستبد و تابع غرب قیام کردند، سازمان‌های مخفی در آمریکا و اروپا و برخی حاکمان کشورهای اسلامی، یک جریان افراطی و انحرافی را که افکاری بسیار مخرب داشتند وارد قیام مسلمانان کردند. آنان نیز توانستند بسیاری از جوانانی را که فقط تعصب دینی داشتند اما از معرفت صحیح دینی بی بهره بودند، به سوی خود جذب کنند و با استفاده از این نیروهای با انگیزه، اما ناآگاه، جهت مبارزه را تغییر دهند و به جای مبارزه با دشمنان به کشتن مسلمانان در جهان اسلام بپردازند؛ در نتیجه، بسیاری از سرزمین‌های اسلامی در این جنگ‌ها و کشمکش‌ها به ویرانه تبدیل شد. رسانه‌های کشورهای استعماری هم از این فرصت استفاده کردند و خشونت‌های آنان را به نام اسلام در دنیا پخش نمودند، به طوری که امروزه بسیاری از مردم جهان وقتی نام اسلام را می‌شنوند آن را با سر بردن، ویران کردن و جاهلیت مساوی می‌پندارند.

توضیح

۲- راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او: نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند و یاری جستن

از او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می‌کند، محبت او را در قلب تقویت می‌سازد و انسان را از

کمک‌های الهی بهره‌مند می‌نماید. توضیح

توضیح

۳- دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات: گناه، ریشه درخت اخلاص و بندگی را

می‌سوزاند و آن را به تدریج از بین می‌برد، به همین جهت امیرالمؤمنین علی علیه السلام می‌فرماید :

«تمام اخلاص در دوری از گناهان جمع شده است.»^۱

از طرف دیگر، توجه به واجبات، درخت اخلاص را آبیاری می‌کند و رشد می‌دهد. در میان اعمال واجب، روزه تأثیر خاصی در تقویت اخلاص دارد. امیرالمؤمنین علی علیه السلام می‌فرماید :

«خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید.»^۲

نکته

دستیابی به درجاتی از حکمت

۱- حکمت به چه معناست؟
۲- انسان حکیم به چه درجاتی از بصیرت و روشن بینی می‌رسد؟

نفوذناپذیری در برابر وسوسه های شیطان
دریافت پاداش های وصف نشدنی

سوال

میوه های درخت اخلاص را نام ببرید و هر کدام را تعریف کنید؟^۳

توضیح

۱- دستیابی به درجاتی از حکمت (حکمت، به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست

که هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می‌دهد و مانع لغزش‌ها و تباهی‌ها می‌شود) (انسان حکیم، به درجاتی از بصیرت و روشن بینی می‌رسد که می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود).^۴ خداوند در قرآن کریم، علاوه بر آنکه لقمان را به داشتن حکمت، توصیف کرده، سفارش‌های ارزنده و حکیمانه‌ای از ایشان نقل کرده است.^۵

سوال

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید :

طبق سخن پیامبر اکرم «هرکس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های حکمت از قلبش بر

زبانش جاری خواهد شد.»^۶

توضیح

۲- نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان : اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای

می‌رسد که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد؛ چراکه شیطان، خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان با اخلاص را ندارد.^۷ توضیح

برو این دام بر مرغی دگر نه
که عنقا را بلند است آشیانه^۸

پیام شعر: شیطان توانایی فریب مومنان با اخلاص را ندارد. کار شیطان فقط وسوسه کردن است

۱- «تمام الاخلاص تجتنب المعاصی» کنزالفوائد، محمدبن علی کراچی، ج ۱، ص ۲۷۹.

۲- نهج البلاغه، حکمت ۲۵۲.

۳- امیرالمؤمنین علی علیه السلام : عِنْدَ تَحَقُّقِ الْاِخْلَاصِ تَسْتَنْبِرُ الْبَصَائِرُ؛ به هنگام تحقق اخلاص، چشم بصیرت انسان، روشنی می‌گیرد.

غُررالحِکم، آمدی، حدیث ۶۲۱۱.

۴- سوره لقمان، آیه ۱۲.

۵- بحار الانوار، ج ۶۷، ص ۲۴۳.

۶- سوره حجر، آیه ۴۰ و سوره ص، آیه ۸۳.

۷- غزلیات، حافظ، غزل شماره ۴۲۸.

- ۱- چرا شیطان امروزه نیز، به صورت های گوناگون برای انسان ها دام پهن کرده است؟
 ۲- چند مورد از دام هایی که شیطان برای انسان ها پهن کرده است را نام ببرید؟
 ۳- مقاومت در برابر دام های شیطان نیازمند چه چیزی است؟

بررسی

یکی از اوصافی که خداوند در قرآن برای حضرت یوسف علیه السلام ذکر کرده، داشتن اخلاص و رسیدن به مقام مخلصین است.^۱

با بررسی آیات ۳۲ تا ۳۴ سوره یوسف بگوئید شیطان چه دامی برای حضرت یوسف علیه السلام

گسترده بود و او چگونه توانست از این دام نجات یابد؟

آیات ۳۲ و ۳۳ سوره یوسف، ماجرای هوس زلیخا را که دام شیطان برای گمراهی حضرت یوسف بود، بیان می کنند و توجه و درخواست حضرت یوسف از خداوند و پناه بردن به سوی او را عامل نجات حضرت یوسف از این توطئه بیان می کنند.

شیطان امروزه نیز، از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف علیه السلام به گناه و فساد گسترده بود، به صورت های گوناگون برای انسان ها پهن کرده است (نا هوس زودگذر آنها را تحریک کند و به گناه بکشاند و آنان را از بهشت جاویدان محروم سازد). (فیلم ها، وبگاه ها، شبکه های ماهواره ای گمراه کننده، شبکه های مجازی ناسالم و گروه ها و دسته های منحرف اجتماعی از جمله این دام هاست)^۲ که (مقاومت در برابر آنها نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان های اوست).^۳ کسی که در چنین دام هایی گرفتار شود، هم زندگی پاک و با نشاط دنیا را از دست خواهد داد و هم حیات سرشار از شادکامی آخرت را.

توضیح

۳- دریافت پاداش های و صف نشدنی: بندگی خالصانه خداوند پاداش هایی دارد که چه بسا در ذهن ما ننگند و از تصوّر و تخیل ما فراتر رود.

از جمله این پاداش های و صف نشدنی، دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه کسی است که بنا به تعبیر امیرمؤمنان، «نهایت آرزوی عارفان، دوست دل های صادقان، ولی مؤمنان و معبود عالمیان است.»^۲ توضیح

نکته کافی است به زندگی زیبای رسول خدا صلی الله علیه و آله، امیرالمؤمنین علی علیه السلام، فاطمه زهرا علیها السلام و دیگر پیشوایان خود نظر بیفکنیم و ببینیم که چگونه از راه بندگی خالصانه خدا، این همه خوبی و زیبایی و آن مقام قرب و نزدیکی به محبوب را به دست آورده اند.

۱- سوره یوسف، آیه ۲۴.

۲- دعای کمیل.

این شعر مخصوص رشته انسانی است

بندگی کن تا که سلطانت کنند   تن رها کن تا همه جانت کنند
همچو سلمان در مسلمانی بکوش   ای مسلمان تا که سلامت کنند
خوی حیوانی سزاوار تو نیست   ترک این خو کن که انسانت کنند
چون نداری درد، درمان هم خواه   درد پیدا کن که درمانت کنند
بندهٔ شیطانی و داری امید   که ستایش همچو یزدانت کنند؟^۱

این ابیات به دریافت پاداش های وصف نشدنی که یکی از میوه های درخت اخلاص می باشد، اشاره می کنند

۱- خزائن الاشعار، سیدعباس جوهری.

انواع سوالات درس چهارم دین و زندگی دوازدهم انسانی و عمومی

فقط برای تو

تعیین کنید کدام یک از عبارات زیر صحیح و کدام یک غلط است؟

- ۱- هدف خلقت انسان تقرب به خداست و این تقرب بدون سعی و تلاش خود انسان بدست نمی آید **صحیح**
- ۲- اخلاص مانند دوست داشتن ، سخاوت ، شجاعت و هر عمل قلبی نیست که درجات و مراتبی ندارد **غلط**
- ۳- ترک گناه و توجه به واجبات و اطاعت از خداوند ، درخت اخلاص را ایاری می کند **صحیح**
- ۴- حسن فعلی بدین معناست که انجام دهنده کار ، دارای معرفت درست و نیت الهی باشد **غلط**
- ۵- کسی که راه توحید را برمی گزیند خطراتی او را تهدید می کند و احتمال انحراف از توحید برای او هست **صحیح**
- ۶- کسی که روحیه حق پذیری دارد و درمقابل حق تسلیم است به اسانی وارد مسیر بندگی نمی شود **غلط**
- ۷- انسان مومن می کوشد قلبش را خانه خداوند کند و تنها به او دل ببندد **صحیح**

جاهای خالی را با استفاده از کلمات مناسب کامل کنید

- ۱- در هر عملی باید دو حسن موجود باشد حسن.....و حسن..... **فاعلی - فعلی**
- ۲- حسن فاعلی بدین معناست که انجام دهنده کار دارای .....و.....باشد. **معرفت درست - نیت الهی**
- ۳- اگر کسی گرفتار غفلت شد و چشم اندیشه را به روی جهان بست.....ران خواهد یافت. **آیات الهی**
- ۴- اگر انسان در اخلاص پیش رود ، به مرحله ای می رسد که دیگر فریب.....را نمی خورد. **وسوسه های شیطان**
- ۵- هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش .....کمک خواهد کرد. **درجه اخلاص**
- ۶- خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا ..... مردم را بیازماید **اخلاص**
- ۷- اخلاص به معنای .....و.....یک چیز از غیر ان است. **خالص کردن - پاک کردن**

مجتبی محمودی، دبیر دین و زندگی شهرستان ایزه

لینک کانال تلگرام: t.me/mahmoudi_izeh